

อ๋อ นิสสัย

ถวาย อัสสนะสังฆ

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ทานมิใช่จักมีผลมาก ด้วยการถึง
พร้อมแห่งไทยธรรมอย่างเดียว ที่แท้ทานจักมีผลมาก ก็ด้วย
ความถึงพร้อมแห่งจิตที่เลื่อมใส และความถึงพร้อมแห่ง
ทักษิณียบุคคล เพราะฉะนั้น ทานวัตถุเพียงข้าวสัปดาห์หนึ่ง
ก็ดี เพียงผ้าเก่าผืนหนึ่งก็ดี เพียงเครื่องลาดทำด้วยหญ้าก็ดี
เมื่อบุคคลมีจิตเลื่อมใสแล้ว ตั้งไว้ในทักษิณียบุคคล ทานนั้นก็
จักมีผลมาก รุ่งเรืองมาก แผลไพศาลมาก

อานิสงส์ถวายอาสนะสงฆ์

๑๔๔

บุญกุศลที่เราทำไว้อย่างดีแล้ว คือสิ่งที่เป็นบ่อเกิดแห่งความสุขและความสำเร็จในชีวิต ซึ่งจะเป็นเครื่องสนับสนุนให้เราได้บรรลุวัตถุประสงค์ของชีวิต เราจะเข้าถึงความเป็นเศรษฐีมหาเศรษฐี จะเข้าถึงความเป็นพระราชาเป็นพระเจ้าจักรพรรดิได้ก็ล้วนแต่ต้องอาศัยบุญ แม้กระทั่งจะเข้าถึงความเป็นพระอริยเจ้า พระอรหันต์ พระปัจเจกพุทธเจ้า หรือพระสัมมาสัมพุทธเจ้าได้ก็เพราะบุญเหมือนกัน เพราะฉะนั้น บุญจึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้เราได้บรรลุเป้าหมายอันสูงสุดของชีวิต

มีวาระพระบาลีที่ปรากฏใน ทักขิณาวิสุทธิกถา ว่า

“ทักษิณาที่บริสุทธิ์ทั้งทางฝ่ายทายกและปฏิคาหกเป็นอย่างไร ทายกในโลกนี้เป็นผู้มีศีล มีกัลยาณธรรม ปฏิคาหกก็เป็นผู้มีศีล มีกัลยาณธรรม ทักขิณาบริสุทธิ์ทั้งทางฝ่ายทายกและปฏิคาหกเป็นอย่างนี้แล”

การถวายทานที่จะให้ผลมากนั้น เป็นสิ่งที่บัณฑิตผู้รู้ทั้งหลายต่างพิจารณา และแสวงหากันมาก เพราะเมื่อทำแล้วจะบังเกิดผลคุ้มกับที่ลงทุนลงแรงไป เหมือนชาวนาผู้ฉลาดคัดสรรพืชพันธุ์ที่ดีแล้วหว่านลงในนาดี ฉันทใด เมื่อเราจะทำทานก็ต้องพิจารณาเลือกสรรผู้รับ ซึ่งก็คือปฏิคาหก ฉันทนั้น การทำทานเพื่อขจัดความตระหนี่ให้หมดไปจากใจ ซึ่งเป็นเป้าหมาย

๑๔๕

สูงสุดของการทำทาน ถ้าเราได้เลือกทำทานอย่างดีแล้ว จะทำให้เราทุ่นระยะเวลาในการสร้างบารมี และสามารถสร้างบารมีอื่นได้สะดวกสบายยิ่งขึ้น

*เรื่องการถวายอภิสทานของพระเจ้าปเสนทิโกศลแด่ภิกษุสงฆ์มีพระพุทธเจ้าเป็นประมุขตลอด ๗ วันนั้น เป็นที่เลื่องลือปรากฏไปทั่วชมพูทวีป ทำให้มหาชนในสมัยนั้นต่างยกเรื่องนี้ มาสนทนากันในที่ต่างๆ ว่า ทานจักมีผลมากก็ด้วยการบริจาคสมบัติมากมายอย่างนี้ หรือว่าจะมีผลมากก็ต่อเมื่อบริจาคทานพอสมควรแก่ทรัพย์สมบัติของตน

ภิกษุทั้งหลายฟังคำนั้นแล้ว ก็กราบทูลพระผู้มีพระภาคเจ้า พระพุทธองค์ตรัสว่า “ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ทานมิใช่จักมีผลมาก ด้วยการถึงพร้อมแห่งไทยธรรมอย่างเดียว ที่แท้ทานจักมีผลมากก็ด้วยความถึงพร้อมแห่งจิตที่เลื่อมใส และความถึงพร้อมแห่งทักษิณียบบุคคล เพราะฉะนั้น ทานวัตถุเพียงข้าวสักทัพพีหนึ่งก็ดี เพียงผ้าเก่าผืนหนึ่งก็ดี เพียงเครื่องลาดทำด้วยหญ้าก็ดี เมื่อบุคคลมีจิตเลื่อมใสแล้ว ตั้งไว้ในทักษิณียบบุคคล ทานนั้นจักมีผลมาก รุ่งเรืองมาก แแผ่ไพศาลมาก ดังนี้”

*มก. เล่ม ๔๘ เล่ม ๙

อานิสงส์ถวายอาสนะสงฆ์

๑๔๖

แม้ท้าวลักกะราชาแห่งเทพก็ได้ตรัสเป็นคาถาไว้ว่า
“เมื่อจิตเลื่อมใสในพระตถาคตสัมพุทธเจ้า หรือพระสาวกของ
พระสัมพุทธเจ้าพระองค์นั้น ทักขิณาไม่เชื่อว่ามีผลน้อยเลย”
ถ้อยคำนี้ได้แพร่ไปทั่วชมพูทวีป มนุษย์ทั้งหลายพากันให้ทาน
ตามสมควรแก่อัตภาพของตน แก่สมณพราหมณ์ วณิกและ
ยากทั้งหลาย ได้ตั้งน้ำดื่มไว้ที่ลานบ้าน ปูอาสนะไว้ที่ชุ่มประตู่

สมัยนั้น พระเถระผู้ถือปณิธานปาติภรตุดงค์เป็นวัตรรูปหนึ่ง
มีอาภักดิ์ที่สงบสำรวมน่าเลื่อมใส ถึงพร้อมด้วยอิริยาบถ ได้
ปณิธานมาถึงเรือนหลังหนึ่ง เรือนหลังนั้น มีกุลธิดาผู้หนึ่ง ถึง
พร้อมด้วยศรัทธา เห็นพระเถระ ก็เกิดความเคารพนับถือมาก
จึงนิมนต์ให้ท่านเข้าไปยังเรือน ได้ไหว้ด้วยเบญจางคประดิษฐ์
จัดตั้งของตน ปูผ้าเนื้อเกลี้ยงสีเหลืองบนตั่งนั้นถวาย เมื่อ
พระเถระนั่งอยู่บนตั่งนั้นแล้ว นางคิดว่า “บุญเขตสูงสุดนี้ปรากฏ
แก่เราแล้ว” นางมีจิตเลื่อมใสบำรุงด้วยอาหารตามสมควรแก่
ทรัพย์สมบัติ แล้วได้ถวายพัดอีกด้วย เมื่อพระเถระฉันเสร็จ
ก็กล่าวอนุโมทนาในความเป็นผู้มีจิตเลื่อมใสของนาง กุลธิดาได้
พิจารณาถึงทานของตนและธรรมิกถานั้น เกิดความปิติแผ่ซ่าน
ไปทั่วเรือนร่าง นางจึงได้ถวายตั่งนั้นแด่พระเถระ

เมื่อนางละโลก ได้ไปบังเกิดในวิมานทองขนาด ๑๒ โยชน์
ในสวรรค์ชั้นดาวดึงส์ มีเทพอัปสร ๑,๐๐๐ เป็นบริวาร ด้วย

อำนางที่นางได้ถวายตั้งเป็นทาน จึงเกิดบัลลังก์ทองลอยไปในอากาศ ชั้นบนมีราชรถทรวดทรงตั้งเรือนยอด วิมานนี้จึงเรียกว่า ปิฐวิมาน ส่องแสงสีทองเพราะนางได้ปูลาดด้วยผ้าสีทอง สามารถแล่นไปได้รวดเร็วก็เพราะกำลังแห่งปีติอันแรงกล้าของนางที่ได้ถวายทาน และไปได้ตามใจปรารถนาก็เพราะนางได้ถวายแต่ทักษิณียบุคคลโดยจิตที่ตั้งไว้ชอบ นางประกอบด้วย ความมั่งคั่งมั่งมีเลื่อมใสก็เพราะความเลื่อมใสที่นางตั้งไว้ดีแล้ว

ต่อมาในวันมหรสพวันหนึ่ง เหล่าเทวดาทั้งหลายพากันไปสวนนันทวัน และเล่นกรีฑาในอุทยาน ด้วยอาณุภาพอันเป็นทิพย์ของตน เทพธิดาได้ประดับด้วยอาภรณ์มีนางอัปสร ๑,๐๐๐ เป็นบริวาร ออกจากภพของตนขึ้นสู่วิมานตั้งทอง ส่องแสงสว่างไสวไปสู่อุทยาน ขณะเดียวกันนั่นเอง พระมหาโมคคัลลานะ ได้เที่ยวจาริกไปในเทวโลก เมื่อเทพธิดาองค์นั้นเห็นท่านเข้า ก็เกิดความเลื่อมใสอย่างแรงกล้า รีบลงจากบัลลังก์เข้าไปหาพระเถระ กราบด้วยเบญจางคประดิษฐ์แล้วยืนนมัสการประคองอัญชลีด้วยความเคารพยิ่ง

ที่จริงพระเถระ ท่านทราบชัดถึงกุศลและอกุศลตามที่เทวดาองค์นั้นและสัตว์เหล่าอื่นสั่งสมไว้แล้ว โดยอาณุภาพแห่งยถากัมมุปกุญญาณ คือญาณที่รู้ถึงกรรมของสัตว์ทั้งหลายที่เข้าถึงภพนั้นๆ ตามกรรมของตน เหมือนผลมะขามป้อมที่วางไว้

อานิสงส์ถวายเป็นอภิสมาสงฆ์

๑๔๘

บนฝ่ามือ แต่เพราะเทวดาที่ได้เกิดมาบนสรวงสวรรค์ ได้เห็น
ทิพยสมบัติอันน่าปลื้มใจแล้ว ก็จะทำบุญถึงผลกรรมที่ตนได้
สั่งสมไว้ในภพอดีตว่า “เราจุติจากไหนหนอ จึงอุบัติในภพนี้
เราทำกุศลกรรมอะไรหนอ จึงได้สมบัตินี้” และญาณนั้นย่อม
เกิดแก่เทวดาตามเป็นจริง ฉะนั้น พระเถระประสงค์จะให้เทวดา
องค์นั้นกล่าวถึงกรรมที่ทำไว้แล้วให้ประจักษ์แก่ชาวโลกพร้อม
ทั้งเทวโลก จึงถามว่า

“ดูก่อนเทพธิดาผู้ประดับองค์ ทรงมาลัยดอกไม้มิ ทรง
พลตรามารณส์สวยงาม วิมานตั้งทองของท่านโอฬารรวดเร็วตั้งใจ
ไปได้ตามปรารถนา ท่านส่องแสงประกายดังสายฟ้าแลบลด
หลีบเมฆ เพราะบุญอะไร วรรณะของท่านจึงเป็นเช่นนี้ เพราะ
บุญอะไร ผลนี้จึงสำเร็จแก่ท่าน และโศกะทุกอย่างที่น่ารัก จึงเกิด
แก่ท่าน ดูก่อนเทพี ผู้มีอานุภาพมาก ครั้งที่ท่านเกิดเป็นมนุษย์
ท่านได้ทำบุญอะไร เพราะบุญอะไร ท่านจึงมีอานุภาพรุ่งเรือง
อย่างนี้ และวรรณะของท่านจึงสว่างไสวไปทุกทิศ”

เทวดานั้นดีใจมาก จึงได้เล่าถึงกรรมดีที่ตนได้ทำไว้
ด้วยความปิติเบิกบานเป็นอย่างยิ่งว่า “ครั้งเกิดเป็นมนุษย์ ดิฉัน
ได้ถวายอาสนะแด่เหล่าภิกษุที่มาถึงเรือน ได้กราบไหว้ ได้ทำ
อัญชลี และได้ถวายทานตามกำลัง เพราะบุญนั้น วรรณะของ
ดิฉันจึงเป็นเช่นนี้ และเพราะบุญนั้นโศกสมบัติทุกอย่างที่น่ารัก

อานิสงส์ถวายเป็นอภิสมาสงฆ์

๑๔๕

จึงเกิดแก่ดิฉัน ดิฉันมีอานุภาพรุ่งเรืองอย่างนี้ และวรรณะของ
ดิฉันสว่างไสวไปทุกทิศเพราะอานุภาพแห่งบุญ”

เราจะเห็นว่า เมื่อมีจิตศรัทธาเลื่อมใส และถวายเป็นด้วย
ความเคารพแล้ว ถึงไทยธรรมจะมากหรือน้อยนั้นไม่ใช่เรื่องสำคัญ
เมื่อเราทำอย่างเต็มที่เต็มกำลัง ด้วยความปิติเบิกบานใจ ทั้ง
ก่อนให้ก็เลื่อมใส ขณะให้ก็ปิติเบิกบานใจ หลังจากให้ก็มีความ
ยินดีไม่เกิดความตระหนี่เสียดาย เจตนาบริสุทธิ์เป็นเหตุให้ท่าน
สมบูรณ์พร้อม และยิ่งเราได้พบพระภิกษุสงฆ์ผู้เป็นสาวกของ
พระบรมศาสดาผู้เป็นเนืองนิตย์อันประเสริฐก็ให้เราชื่นชม
ทำกันให้เต็มที่ ให้รีบชิงช่วงก่อนที่จะถูกอกุศลช่วงชิง ก่อนที่
พญามารจะช่วงชิงทั้งเวลาโอกาส มหาสมบัติ จนกระทั่งชีวิต
ของเราไป ให้เราทำกันจนกระทั่งเต็มอิ่มเต็มใจ มีมหาสมบัติ
อัครรรยันทนใช้เกิดขึ้นเหมือนท่านโชติกเศรษฐี หรือจนกระทั่ง
สมบัติจักรพรรดิตกไม่พรวงบ้งเกิดขึ้น เมื่อนั้นเราจะได้ใช้เวลา
ทั้งชีวิตแสวงหาธรรมะอันประเสริฐ คือการปฏิบัติธรรมให้เข้าถึง
พระรัตนตรัยกันอย่างสะดวกสบาย ไร้ความกังวลใดๆ ทั้งสิ้น

